

Dosarul nr. 2r-381/23
2-23025974-01-2r-04092023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. E. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

DECIZIE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Diana Stănilă
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Mihail Moga,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Antonina Moga
împotriva lui Mihail Moga cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit
cererea de apel depusă de Mihail Moga, ca depusă cu omiterea termenului de
declarare a apelului,

c o n s t a ț ă:

La 20 februarie 2023, Antonina Moga a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Mihail Moga cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de Antonina Moga. S-a încasat de la
Mihail Moga în beneficiul Antoninei Moga suma de 8 000 de lei cu titlu de
cheltuieli de asistență juridică, suportate în procesul contravențional, precum și
cheltuielile de asistență juridică în prezenta cauză civilă, în mărime de 1 000 de lei
(f.d. 41).

La 09 iunie 2023, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare
Procesuală a Judecătoriei Orhei, sediul Central, Mihail Moga a depus apel
preliminar împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de
declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii din 30 martie 2023 a
Judecătoriei Orhei, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea
de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 53-54).

Prin încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea
depusă de Mihail Moga privind repunerea în termenul de declarare a apelului. S-a
restituit, ca depusă cu omiterea termenului de declarare a apelului, cererea de apel
nemotivată declarată de Mihail Moga împotriva hotărârii din 30 martie 2023 a
Judecătoriei Orhei, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată

depusă de Antonina Moga împotriva lui Mihail Moga cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

La 02 august 2023, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău, Mihail Moga a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea în fond a apelului (f.d. 70-74).

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel a examinat cererea de repunere în termen cu încălcarea prevederilor art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă, nu a fost înștiințat despre locul, data și ora examinării cererii și nu i-a fost acordată posibilitatea de a se prezenta în fața instanței pentru a-și argumenta poziția. Astfel, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. 1 al Convenției Europene ale Drepturilor Omului.

A menționat că, instanța de fond nu i-a expediat copia hotărârii, în conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Despre existența hotărârii a aflat de la executorul judecătoresc, la 05 iulie 2023, iar copia hotărârii a primit-o, la cererea sa, la 09 iulie 2023.

De asemenea, a invocat că, el nu locuiește în or. Orhei, unde este sediul instanței, dar într-o altă localitate, în satul Peresecina, din aceste considerente nu avea posibilitate să vină regulat la Judecătoria Orhei, sediul Central, pentru a se interesa de soarta dosarului.

A susținut că nu are calculator și acces la internet, fiind o persoană simplă, de la țară, nu cunoaște cum să acceseze portalul instanței.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea la 27 iunie 2023, iar la 12 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, copia încheierii a fost expediată părților, însă date privind recepționarea acesteia lipsesc la materialele dosarului.

Astfel, recursul depus de Mihail Moga, la 02 august 2023, se încadrează în termenul prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

La 04 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimitei, prin poșta electronică, copia recursului declarat de Mihail Moga, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 78).

Până la examinarea recursului, intimata Antonina Moga nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință.

În temeiul art. 426 alin. (2), (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Moga, împotriva încheierii din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respins, din motivele ce succed.

Conform art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Antonina Moga împotriva lui Mihail Moga cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, a fost adoptat la 30 martie 2023, cauza fiind examinată în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d. 47).

Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 30 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la data de 31 martie 2023.

Cererea de apel împotriva hotărârii din 30 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost depusă de Mihail Moga, la data de 09 iunie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În cererea de apel, recurentul/apelantul a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Mihail Moga privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituită cererea de apel declarată de Mihail Moga împotriva hotărârii din 30 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele Codului de procedură civilă, care reglementează acțiunile instanței la faza respectivă a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la termenul de declarare a apelului.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 30 martie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 31 martie 2023, ziua imediat următoare datei adoptării dispozitivului hotărârii

contestate și a expirat la 29 aprilie 2023 (zi de sâmbătă -nelucrătoare). Astfel, conform art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi de declarare a apelului se consideră următoarea zi lucrătoare, 02 mai 2023 (zi de marți), însă, Mihail Moga a depus cerere de apel, la 09 iunie 2023, peste termenul de 30 de zile.

Prin urmare, apelul a fost declarat de Mihail Moga, în afara termenului stabilit de lege, solicitând repunerea în termen.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Completul de judecată subliniază că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Cu referire la mențiunile invocate de către Mihail Moga precum că nu a știut despre hotărârea din 30 martie 2023, deoarece cauza a fost examinată în lipsa sa, Completul de judecată le apreciază ca neîntemeiate, or, recurentului/apelantului i-a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal, încheierea din 21 februarie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, prin care s-a acceptat în procedura cu valoare redusă cererea de chemare în judecată depusă de Antonina Moga împotriva lui Mihail Moga cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, la adresa din r-nul ****, satul **** (f.d. 44), aceeași adresă fiind indicată de Mihail Moga în referință, în cererea de apel și în cererea de recurs (f.d. 49, 53, 70). Încheierea din 21 februarie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, a fost recepționată de către apelant/recurent, la 24 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 46). Astfel, circumstanțele date indică la faptul că, recurentul/apelantul știa că pe rolul Judecătorei Orhei, sediul Central, se află cauza civilă, în care avea calitate de pârât.

În conformitate cu art. 276³ alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art. 172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.

Conform prevederilor art. 276⁴ alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării actului judecătoresc.

Raportând normele legale citate supra la circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 27 iunie 2023, corect a respins cererea de repunere în termenul de apel și a restituit cererea de apel depusă de Mihail Moga, împotriva hotărârii din 30 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Recurentul/apelantul nu și-a realizat dreptul procedural privind exercitarea căii de atac - apelul în interiorul termenului legal, fapt reținut de instanța de apel.

Referitor la argumentul recurentului Mihail Moga precum că instanța de apel a examinat cererea de repunere în lipsa lui, fără a-i comunica data și ora ședinței, Completul de judecată menționează că, acțiunea depusă de Antonina Moga face parte, conform art. 276² din Codul de procedură civilă, din cererile cu valoare redusă, iar în temeiul art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

La fel, incidente speței sunt și dispozițiile art. 276⁴ alin. (5) din Codul de procedură civilă, care statuează că instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă, prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă fiind aplicabile corespunzător.

Respectiv, Completul de judecată reiterează că, instanța de apel corect a examinat cererea de repunere în termen în lipsa părților, în corespundere cu prevederile cu art. 276⁴ alin. (5) din Codul de procedură civilă, în procedura scrisă.

Cu referire la solicitarea de repunere în termenul de apel, menționată în recursul declarat de Mihail Moga, Completul de judecată notează că aceasta nu

ține de competența instanței de recurs. Or, repunerea în termenul de apel se soluționează de către instanța de apel, în conformitate cu art.362 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată relevă că, omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

De altfel, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

În context, Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Completul de judecată învederează că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, în condițiile când părțile au obligația de a-și exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În consecință, Completul de judecată apreciază că argumentele invocate în cererea de recurs indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele redată și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Mihail Moga și de a menține încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Moga Mihail.

Se menține încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Antonina Moga împotriva lui Mihail Moga cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos